

JESTEM

Co wiesz
o Bogu?

Co ludzie
wiedzą
o Bogu?

Tajemnica
zawarta w
Imieniu?

Odkrycie
tajemnicy.

Co można wiedzieć o Bogu?

- Ponieważ to, co można wiedzieć o Bogu, jest dla nich jawne, gdyż Bóg im to objawił. To bowiem, co niewidzialne, to znaczy jego wieczna moc i bóstwo, są widzialne od stworzenia świata przez to, co stworzone, po to, aby oni byli bez wymówki.

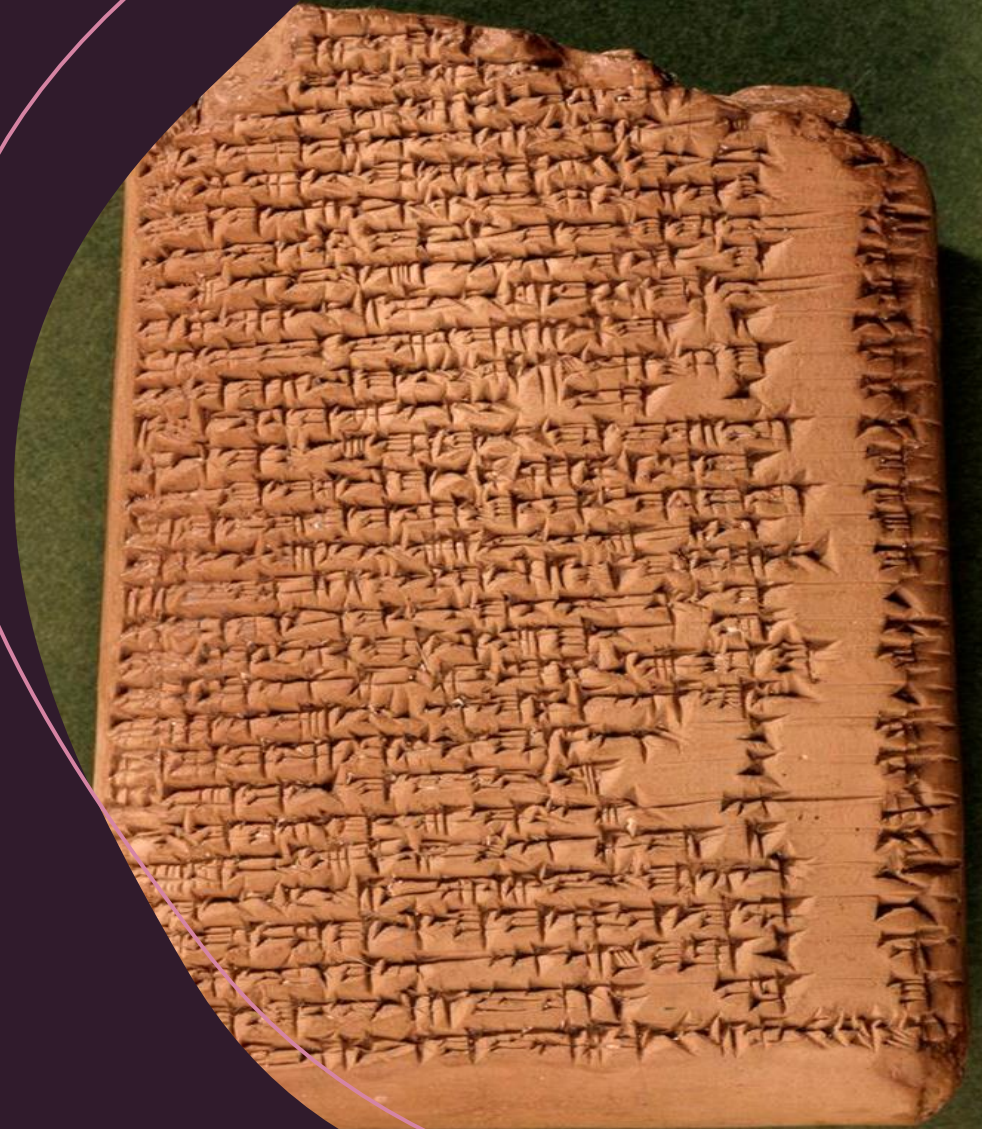
• Rzymian 1:19-20

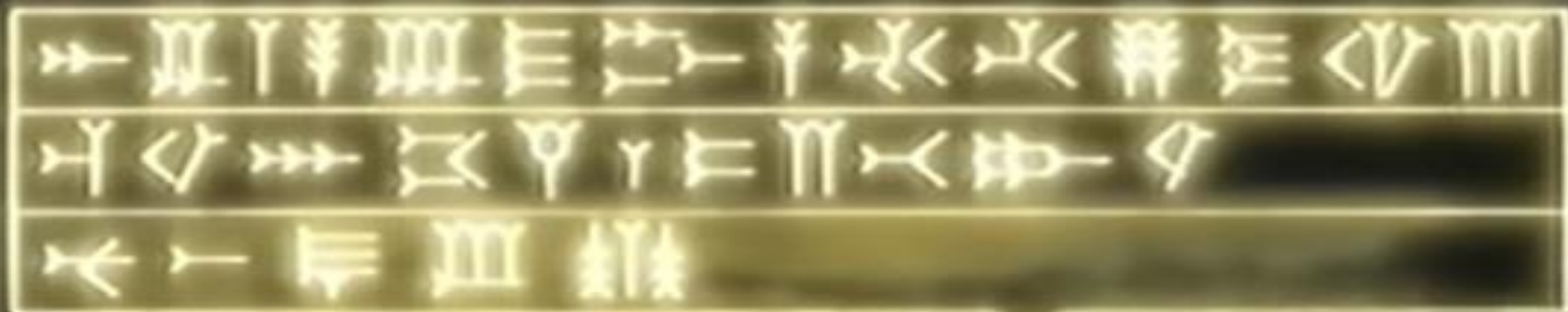
Rzymian 2 : 14 - 15

- Bo gdy poganie, którzy Prawa nie mają, idąc za naturą, czynią to, co Prawo nakazuje, chociaż Prawa nie mają, sami dla siebie są Prawem. Wykazują oni, że treść Prawa wypisana jest w ich sercach, gdy jednocześnie ich sumienie staje jako świadek, a mianowicie ich myśli na przemian ich oskarżające lub uniewinniające.

Enuma Elish

- Enuma elisz, Poemat o stworzeniu świata – babiloński epos, napisany w języku akadyjskim, nazwany tak od rozpoczynających go słów, które znaczą **Gdy Bogowie w górze...** Pierwotny tekst tego eposu pochodzi prawdopodobnie z końca II tysiąclecia p.n.e. Epos opowiada o początkach istniejącego porządku świata - porządku, w którym władzę nad wszechświatem sprawują elohim, a ludzkość istnieje po to aby służyć bogom.

'a b g h d h w z h t y k š l
m d n z s ' p š q r t
g t 'i 'u š

1656 LAT

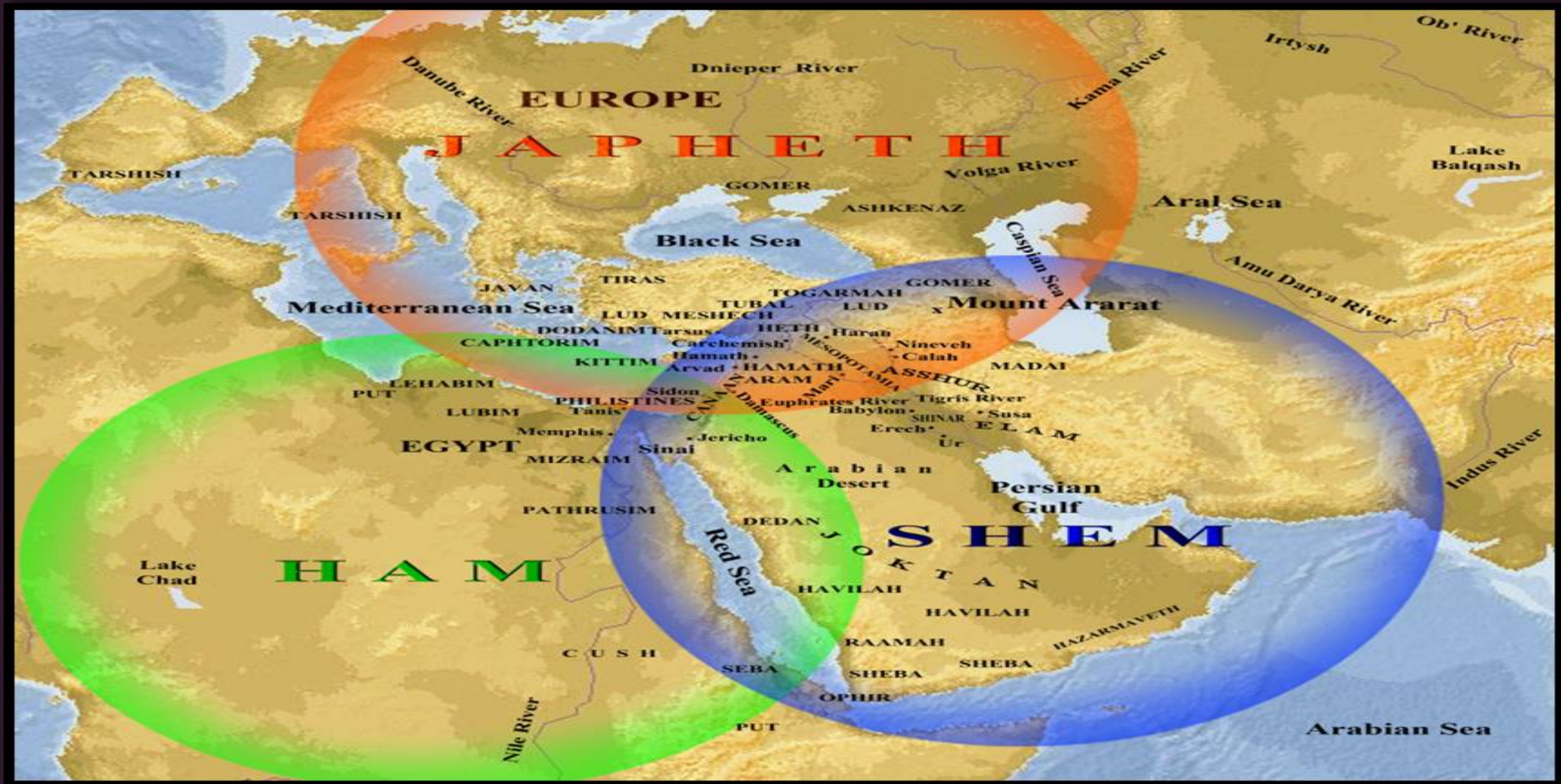
Od stworzenia Adama do narodzin Seta (Rdz. 5:3) ...	130 lat
Od narodzin Seta do narodzin Enosza (Rdz. 5:6) ...	105 lat
Od narodzin Enosza do narodzin Kenana (Rdz. 5:9) ...	90 lat
Od narodzin Kenana do narodzin Mahalalela (Rdz. 5:12) ...	70 lat
Od narodzin Mahalalela do narodzin Jareda (Rdz. 5:15) ...	65 lat
Od narodzin Jareda do narodzin Henocha (Rdz. 5:18) ...	162 lat
Od narodzin Henocha do narodzin Metuszelacha (Rdz. 5:21) ...	65 la
Od narodzin Metuszelacha do narodzin Lamecha (Rdz. 5:25) ...	187 lat
Od narodzin Lamecha do Noego (Rdz. 5:28)	182 lat
Od narodzin Noego do potopu (Rdz. 7:6) ...	600 lat

Co o Bogu wiedzieć można?

- W czasach po potopie nie było ateistów - w naszym rozumieniu tego słowa!
- Na każdym kontynencie znane są opowiadania o Bogach którzy kiedyś zeszli na ziemię.
- Pozostałością po tej wiedzy są zapiski.

Elohim

אלוהים

Isaiah 1:1

Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię

BOGOWIE

Egipt i jego bogowie

- Początkowo cywilizacja Egipska, **czciła siły natury**. Zbiegiem czasu, jeszcze przed Zjednoczeniem Górnego i Dolnego Egiptu ok. 3200 r. p.n.e. (przez legendarnego władcę Menesa), na wzór Mezopotamii, każdy lokalny ośrodek administracyjny posiadał własne bóstwo. A każdy bóg posiadał imię. Najważniejszym łącznikiem między bogami, a światem śmiertelników był **Faraon**.
- Jego najwyższa pozycja, brała się od przekonania społeczeństwa w jego boskie cechy – był uważany za **syna najwyższego boga**.

Egipt i Ehnaton

- W świecie Egiptu panował porządek, sprawiedliwość i prawda - **Maat**. Istniał jednak również Chaos, którego celem było pochłonięcie tego porządku. Istnienie świata zależało od utrzymania równowagi między tymi dwoma siłami.
- Ehnaton wierzył w istnienie tylko jednego BOGA.
- ATONA boga słońca

GRECJA - DELFY

Epsilon - pogańska perspektywa widzenia Boga

E - epsilon

- Kiedy pielgrzym zbliżał się do świątyni delfickiej, rzucała mu się w oczy wypisana na ścianie wielka litera „E” (greckie epsilon, czyli po prostu nasze duże „E”). Co to znaczyło? Jak pielgrzym powinien czytać tę literę?
- Plutarch mówi, że jako „Ej”, a nie jako „e”. „Ej” znaczy „Jesteś”.
- To jest według naszego mędrca właściwe imię Boga i jedyny sposób, w jaki można godnie go powitać. Jest to bowiem dokładne i wierne określenie Boga, jedyne odpowiednie i takie, które tylko Jemu jednemu odpowiada, po prostu stwierdzenie w świadomości, że ON "JEST".

Semici

Semicka perspektywa oglądania Boga.

Kadosh

יְהוָה קָדוֹשׁ

Psalm 99:9

BÓG ŚWIĘTY

El Aav

אֵל אָב

Malachi 1:6

El Amen

אֵל אֱמֵן

Deuteronomy 7:9

Elohim Aizar

אֱלֹהִים עֲזָר

Psalm 54:4

Shalom

יְהוָה שָׁלוֹם

Judge 6:23

BÓG POKOJU

WZYWANIE IMIENIA PRZED POTOPEM

25 Adam raz jeszcze zbliżył się do swej żony i ta urodziła mu syna, któremu dała imię Set, «gdyż - jak mówiła - dał mi Bóg potomka innego w zamian za Abła, którego zabił Kain». 26 Setowi również urodził się syn; Set dał mu imię Enosz.

Wtedy zaczęto wzywać imienia Pana (Rdz 4: 25-26)

Zwrot קרא בשם יהוה - qara beszem Jahwe

miał znaczenie: **wzywać imienia Jahwe.**

El Khai

אֵל כַּי

Psalm 42:2

Semickie pytania o Imię

- „Potem Jakub rzekł: Powiedz mi, proszę, jakie jest Twe imię?
Ale on odpowiedział: Czemu pytasz mnie o imię? -
i pobłogosławił go na owym miejscu” (Rdz. 32.30)
- „Wówczas rzekł Manoach do Anioła Pana: Jakie jest imię twoje, abyśmy, gdy
spełni się słowo twoje, mogli cię uczcić. Odpowiedział mu Anioł: Dlaczego
pytasz się o moje imię: ono jest tajemnicze.”
(Sdz. 13.17-18)

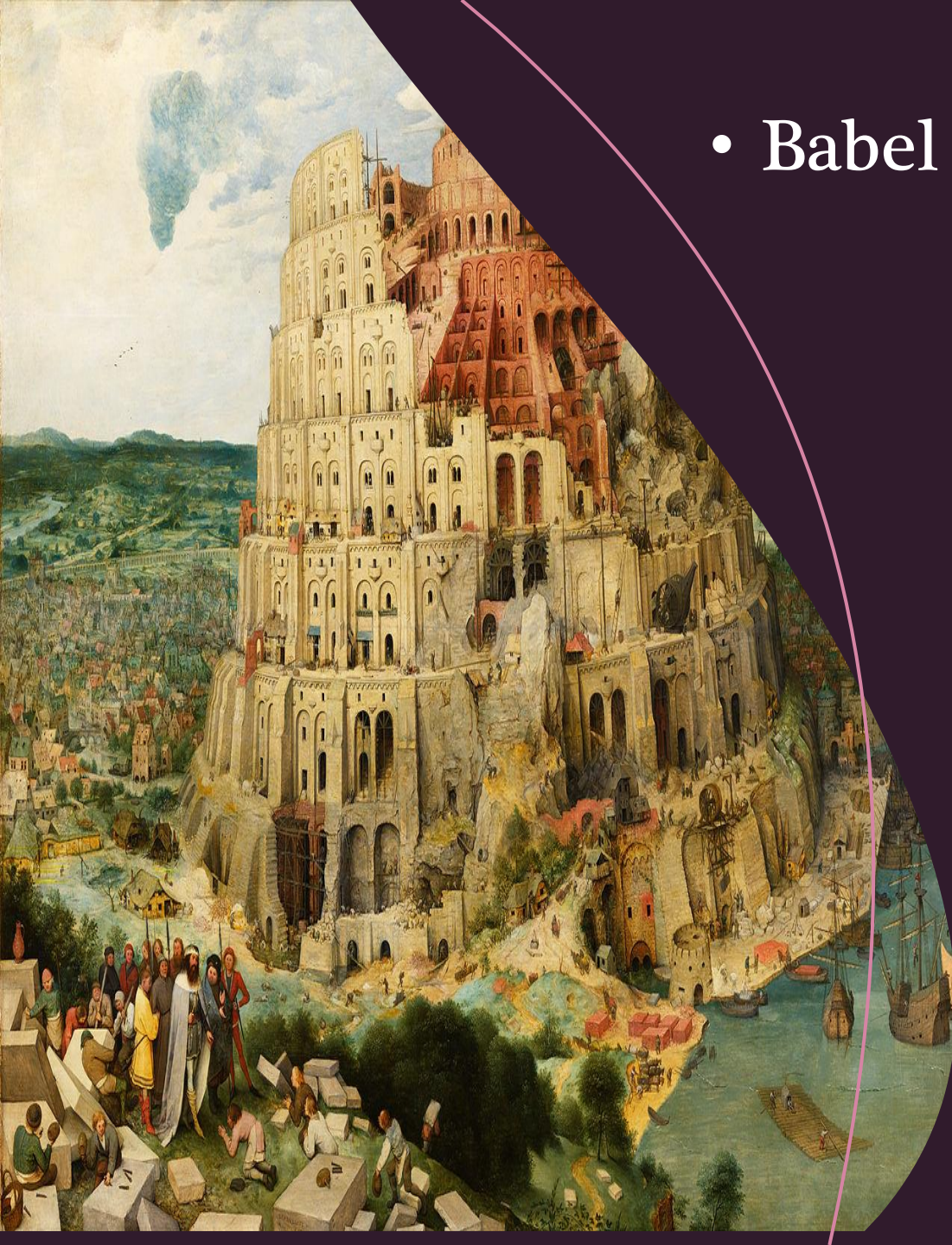
El Shaddai

אֵל שַׁדַּי

Genesis 17:1

Bóg mocny - El Szadaj

- El Szaddaj; hebr. *el* – bóg, *sadai* – wszechmogący, najwyższy, wzniosły – przydomek Boga w Biblii hebrajskiej, najczęściej tłumaczony jako Bóg Wszechmogący. W Pięcioksięgu było to pierwsze imię, pod jakim Bóg dał się poznać Abrahamowi (Rdz 17,1)
- Ja objawiłem się Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi jako Bóg Wszechmocny, ale imienia mego, Jahwe, nie objawiłem im.

- Babel

- Ilu ludzi budowało wieżę ?
- Nie wiemy - ale możemy spróbować policzyć języki. Wiemy, że za czasów Pelega istniało co najmniej tyle plemion, ile wymienia **tablica narodów**. Trzymając się interpretacji dosłownej, licząc wszystkich wymienionych potomków Sema (26 imion), Chama (30 imion) i Jafeta (14 imion), łącznie mamy 70 plemion (plus Nimrod Kuszyta), co wskazuje na wypis symboliczny i wyjaśnienie dla tradycji o podziale jednej ludzkiej mowy na **70 języków**.

• Wieża sięgająca niebios.

- Opowieść pojawia się w Biblii w Księdze Rodzaju: *Mieszkańcy całej ziemi mieli jedną mowę. Gdy wędrowali ze wschodu, napotkali równinę w kraju Szinear i tam zamieszkali. I mówili jeden do drugiego: „Chodźcie, wyrabiamy cegłę i wypalmy ją w ogniu”. A gdy już mieli cegłę zamiast kamieni i smołę zamiast zaprawy murarskiej, rzekli: „Chodźcie, zbudujemy sobie **miasto i wieżę**, której wierzchołek będzie sięgał nieba, i w ten sposób uczynimy sobie **imię**, abyśmy się nie rozproszyli po całej ziemi”. A Pan zstąpił z nieba, by zobaczyć to **miasto i wieżę**, które budowali ludzie, rzekł: „Są oni jednym ludem i wszyscy mają jedną mowę, i to jest przyczyną, że zaczęli budować.*

*A zatem w przyszłości nic nie będzie dla nich niemożliwe, cokolwiek zamierzą uczynić. **Zejdźmy więc i pomieszajmy tam ich język**, aby jeden nie rozumiał drugiego!”⁸W ten sposób Pan rozproszył ich stamtąd po całej powierzchni ziemi, i tak nie dokończyli budowy tego **miasta**.⁹Dlatego to nazwano je **Babel**, tam bowiem Pan **pomieszał** mowę mieszkańców całej ziemi. Stamtąd też Pan rozproszył ich po całej powierzchni ziemi (Biblia Tysiąclecia, Księga Rodzaju 11,1-9)*

Tajemnica
zawarta w
Imieniu?

Jakie kto ma Imię

Semicka starożytna perspektywa Boga

- Lech lecha - Z woli Boga Abraham wyruszył z Mezopotamii do ziem Palestyny. Początkowo, wspólnie z ojcem Terachem, żoną Sarą i bratankiem Lotem mieszkał w mieście Ur. 2000 w. pne. Rzeczownik Elohim jest liczbą mnogą słowa Eloah lub imienia El. Pojawia się także ważne wyrażenie ha-elohim (z rodzajnikiem) bez bliższego dopełnienia, w formułach wyznania wiary: **Zobaczyłeś, byś poznał: tylko Jahwe jest Bogiem i nie ma żadnego poza nim** (Pwt 4, 35.39). Wyrażenie ha-elohim pojawia się także w trzech tekstach mówiących o przyjaźni patriarchów z Bogiem: Henocha (Rdz 5, 22.24), Noego (Rdz 6, 9) oraz Jakuba (Rdz 48, 15); cytowane teksty można tłumaczyć w tym sensie, iż patriarcha chodził z Bogiem.

• Izaak 22.

1) A po tych wydarzeniach Bóg wystawił Abrahama na próbę. Rzekł do niego: Abrahamie! A gdy on odpowiedział: Oto jestem – (2) powiedział: Weź twego syna jedynego, którego miłujesz, Izaaka, idź do kraju Moria i tam złóż go w ofierze na jednym z pagórków, jakie ci wskażę. (3) Nazajutrz rano Abraham osiodłał swego osła, zabrał z sobą dwóch swych ludzi i syna Izaaka, narąbał drzewa do spalenia ofiary i ruszył w drogę do miejscowości, o której mu Bóg powiedział. (4) Na trzeci dzień Abraham, spojrzawszy, dostrzegł z daleka ową miejscowość. (5) I wtedy rzekł do swych sług: Zostańcie tu z osłem, ja zaś i chłopiec pójdziemy tam, aby oddać pokłon Bogu, a potem wrócimy do was. (6) Abraham, zabrawszy drwa do spalenia ofiary, włożył je na syna swego Izaaka, wziął do ręki ogień i nóż, po czym obaj się oddalili. (7) Izaak odezwał się do swego ojca Abrahama: Ojcze mój! A gdy ten rzekł: Oto jestem, mój synu - zapytał: Oto ogień i drwa, a gdzie jest jagnię na całopalenie? (8) Abraham odpowiedział: Bóg upatrzy sobie jagnię na całopalenie, synu mój. I szli obydwaj dalej. (9) A gdy przyszli na to miejsce, które Bóg wskazał, Abraham zbudował tam ołtarz, ułożył na nim drwa i związawszy syna swego Izaaka położył go na tych drwach na ołtarzu. (10) Potem Abraham sięgnął ręką po nóż, aby zabić swego syna.

Objawienie imienia Boga

- Ja objawiłem się Abrahamowi, Izaakowi i Jakubowi jako Bóg Wszechmocny (**el szadaj**),
- ale mienia mego, **Jahwe**, nie objawiłem.

El Shaddai

אֵל שַׁדַּי

Genesis 17:1

Język hebrajski

- Pierwsza wzmianka o języku hebrajskim znajduje się w Księdze Rodzaju 14,13, gdzie Abraham jest identyfikowany jako Hebrajczyk.
- W 2 Księdze Mojżeszowej 2,6 Mojżesz jest określany jako jeden z Hebrajczyków - 430 lat później.

Bóg naszych ojców El-olam

- Kiedy Abraham w Beer-Szebie zasadził drzewo tamaryszkowe i wezwał tam imienia Boga wiecznego, (El-olam), powstało nowe określenie wyjaśniające istotę religii
- Bóg Ojców (Rdz 21, 33).
Wieczny Bóg, Bóg Odwieczny (El-olam).

El Olam

אל עולם

Genesis 21:33

IMIONA I ICH ZNACZENIE

- Ludy międzyrzecza miały specyficzny sposób patrzenia na świat i na jego budowę, bardzo różniący się od europejskiego pojmowania rzeczywistości. Dać imię znaczyło tyle co stworzyć coś lub dać przeznaczenie. **Stworzyć znaczył tyle co dać imię, a istnieć tyle co mieć imię.** To rozumienie znajduje swoje odbicie w Piśmie Świętym i jest fundamentem biblijnego pojmowania imienia Boga.
- Imię określa osobę , jej tożsamość, jest częścią tej osoby - często można powiedzieć: **„jak się ktoś nazywa takim jest”**.

Izajasza 43.10-13

- *„Wy jesteście moimi świadkami - wyrocznia Pana - i moimi sługami, których wybrałem, abyście mogli poznać i uwierzyć Mi, oraz zrozumieć, że tylko **Ja istnieję**. Boga utworzonego przede Mną nie było ani po Mnie nie będzie. Ja, Pan, tylko Ja istnieję i poza Mną nie ma żadnego zbawcy. To Ja zapowiedziałem, wyzwoliłem i obwieściłem, a nie ktoś obcy wśród was. Wy jesteście świadkami moimi - wyrocznia Pana - że Ja jestem Bogiem, owszem, **od wieczności Nim jestem**. I nikt się nie wymknie z mej ręki. Któż może zmienić to, co Ja zdziałam?”*.

Adonai

יְהוָה אֲדֹנָי

Deuteronomy 3:24

JAHWE-ADONAI

Mojżesz i Kapłan Madianitów

- Jetro teść Mojżesza był kapłanem Madianitów (por. Wj 3, 1; 18, 1), składał on ofiary Bogu
- Jakiemu Bogu = jak go nazywa ? (por. Wj 18, 12) i to w obecności Mojżesza i starszych.
- Zanim doszło do złożenia ofiary - Jetro wyraził swoją wiarę w Boga Jahwe (Wj 18, 10-11).

430 lat później

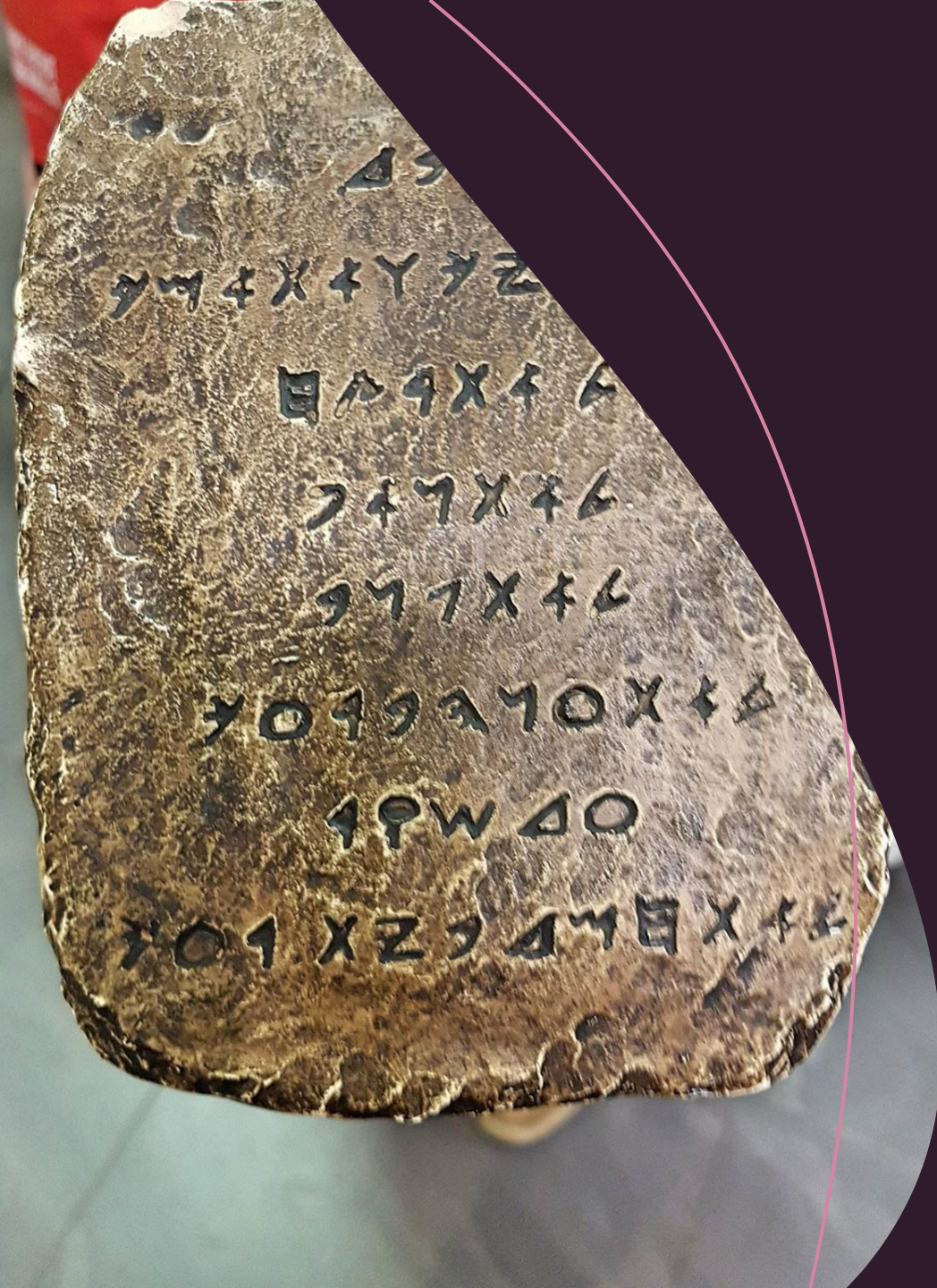
- „Ja ukazę ci mój majestat i ogłoszę przed tobą swoje imię Jahwe” (Wj. 39.19). I podobnie w (Wj. 34.6-8) „Przeszedł Jahwe przed jego oczyma i wołał: „Jahwe, Jahwe, Bóg miłosierny i litościwy, cierpliwy, bogaty w łaskę i wierność (...)” Sam Jahwe wywołuje tutaj swoje imię przed Mojżeszem i tym samym oznajmia swoją obecność. Ponieważ w taki sposób chce być zapamiętany.

Immanu El

עִמָּנוּ אֵל

Isaiah 7:14

IMMANU-EL

DEKALOG TORA

- SŁOWA WYRYTE W KAMIENIU.

- Anioł PAŃSKI

- „Oto Ja posyłam anioła przed tobą, aby cię strzegł w czasie twojej drogi i doprowadził cię do miejsca, które ci wyznaczyłem. Szanuj go i bądź uważny na jego słowa. Nie sprzeciwiaj się mu w niczym, gdyż nie przebaczy waszych przewinień, bo Imię moje jest w nim.” (Wj. 23.20-21)

Jedno Imię

- „A Pan będzie królem nad całą ziemią. Wówczas Pan będzie jeden i jedno będzie Jego imię”. (Zach. 14.9)
- „Albowiem od wschodu słońca aż do jego zachodu wielkie będzie imię moje między narodami, a na każdym miejscu dar kadzielnny będzie składany imieniu memu i ofiara czysta. Albowiem wielkie będzie imię moje między narodami - mówi Pan Zastępów”. (Ml. 1.11)

JESTEM

- „Odpowiedział Bóg Mojżeszowi: Ehjeh aser ehjeh
- JESTEM, KTÓRY JESTEM/BYŁEM (Istniejący).
I dodał: Tak powiesz synom Izraela: Ehjeh - posłał mnie do was.
- Będący (ten który powoduje że coś się staje)
dalej tak Bóg mówił do Mojżesza: Tak powiesz Izraelitom:
- JEST TAKI - JAKI SIĘ OKAŻĘ (JHWH) Bóg ojców waszych, Elohim - Bóg Abrahama, Bóg Izaaka i Bóg Jakuba posłał mnie do was. To jest imię moje na wieki i to jest moje zawołanie na najdalsze pokolenia.” (JHWH) (Wj. 3.14-15)

יְהוָה

Exodus 6:3

JAHWE

מסורה

- Złożony, wieloelementowy i wielowarstwowy system symboli, skrótowców, znaków diakrytycznych, not marginalnych, glos i wyliczeń, nanoszonych bezpośrednio na rękopis księgi biblijnej, przy jednoczesnym braku ingerencji w spółgłoskowe ciało tekstu. Oznacza to, że aparat adnotacji – niczym dodatkową warstwę treści – można było bezproblemowo wprowadzać do o wiele starszych manuskryptów, nie naruszając przy tym ich dotychczasowej struktury.

Ten który jest obecny i działa

אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה (ehjeh aszer ehjeh) - Jestem jaki się okażę
אֶהְיֶה שְׁלַחַנִי אֵלֶיךָ (Ehjeh szelahani alekem)

- Jestem posłał mnie do was.

יְהוָה Jahwe – to jest imię moje na wieki (Wj 3, 15)

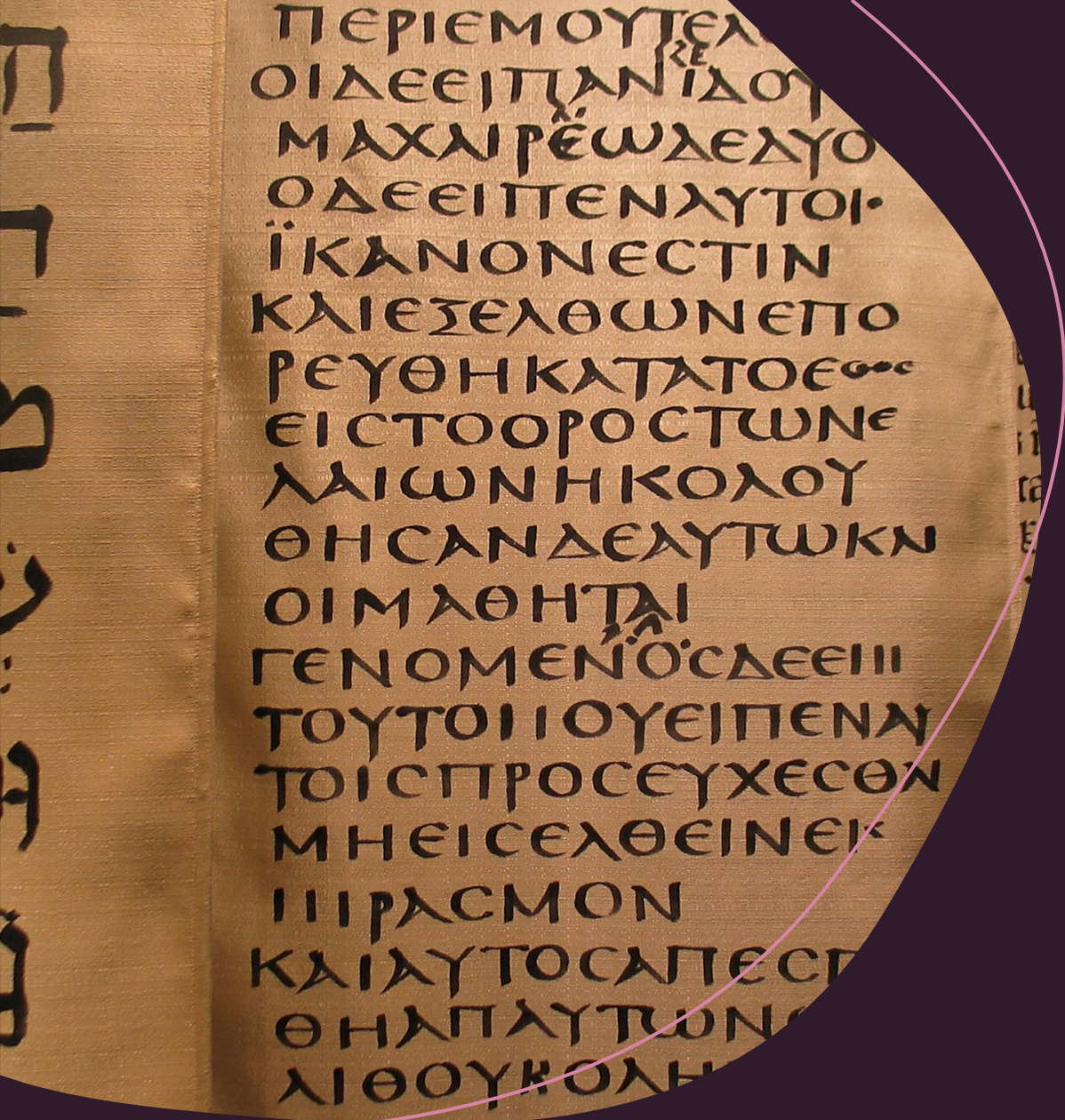
Ogół filologów wyjaśnia imię יְהוָה Jahwe przy pomocy rdzenia הוה, mającego znaczenie **stawać się, być**. Imię יְהוָה Jahwe oznacza tego, który jest i który działa. Jahwe może być albo formą czasownikową, albo rzeczownikową.

Adonaj / ha-szem

To, że imię Boże było święte, znaczyło, iż należało ono do sfery kultu.

Czytając Torę w synagodze, wymawiano tetragram יהוה jako אדני Adonaj.

Podobnie postępowano także w szkołach rabinistycznych, z tym, że tetragram wymawiano jako ha-szem הש (to Imię).

LXX - septuaginta

- Septuaginta to nazwa starożytnego tłumaczenia Starego Testamentu z języka hebrajskiego na grekę. Nazwa pochodzi od łacińskiego słowa Septuaginty - "siedemdziesiąt", stąd skrót LXX, który odnosi się do 70 tłumaczy, którzy dokonali tłumaczenia Tory na język grecki na życzenie Ptolemeusza II filadelfosa – drugi władca Egiptu z dynastii Ptolemeuszy.

LXX - septuaginta

- *Septuaginta* nie zawsze jest dosłownym przekładem, czasem stanowi parafrazę. Wersja grecka mówi więc więcej niż hebrajski oryginał. Na dwieście lat przed Chrystusem mesjańskie wątki Biblii hebrajskiej zostały w *Septuagincie* wyostrzone. Ta utrwalona w *Septuagincie*, intuicja Żydów dotycząca rozumienia i objaśniania prorocत्व, pozwala mówić o Biblii greckiej jako o przygotowującej drogę dla ewangelii. Kiedy *Septuaginta* stała się oficjalną Biblią pierwotnego Kościoła utraciła swą rangę w judaizmie i została definitywnie odrzucona. Jako alternatywne dla niej powstały trzy nowe tłumaczenia greckie: Akwili, Teodocjona i Symmachos, jednak żaden z tych przekładów nie uzyskał takiej popularności i szacunku jak *Septuaginta*.

LXX

- LXX tłumaczy w następujący sposób:
- Εγώ ειμι ο ων
- ο ων
- κυριος

(פניו)	φανα]υ
(מנו)	μεμμ]εννου
(ובשו)	ουαβσ]αυεω

(מתא)	μηεθθα]χ
(תהתי)	θελλαθ]ι

(שאל)	ασσαλε]μ
-------	----------

(יאלו)	ιωχαλο]υ
(אנוים)	αναυι]μ
(וישו)	ουισβα]ου
(יהלו)	ιαλλε]λου

(דשו)	δωρσα]υ
-------	---------

(לבבם)	λεβαβχ]εμ
--------	-----------

(זכרו)	ιεζχορ]ου
(ויבו)	ουιασο]υβου

(ויקשו)	ουιεσθ]αυου
(לפני)	λφανα]χ

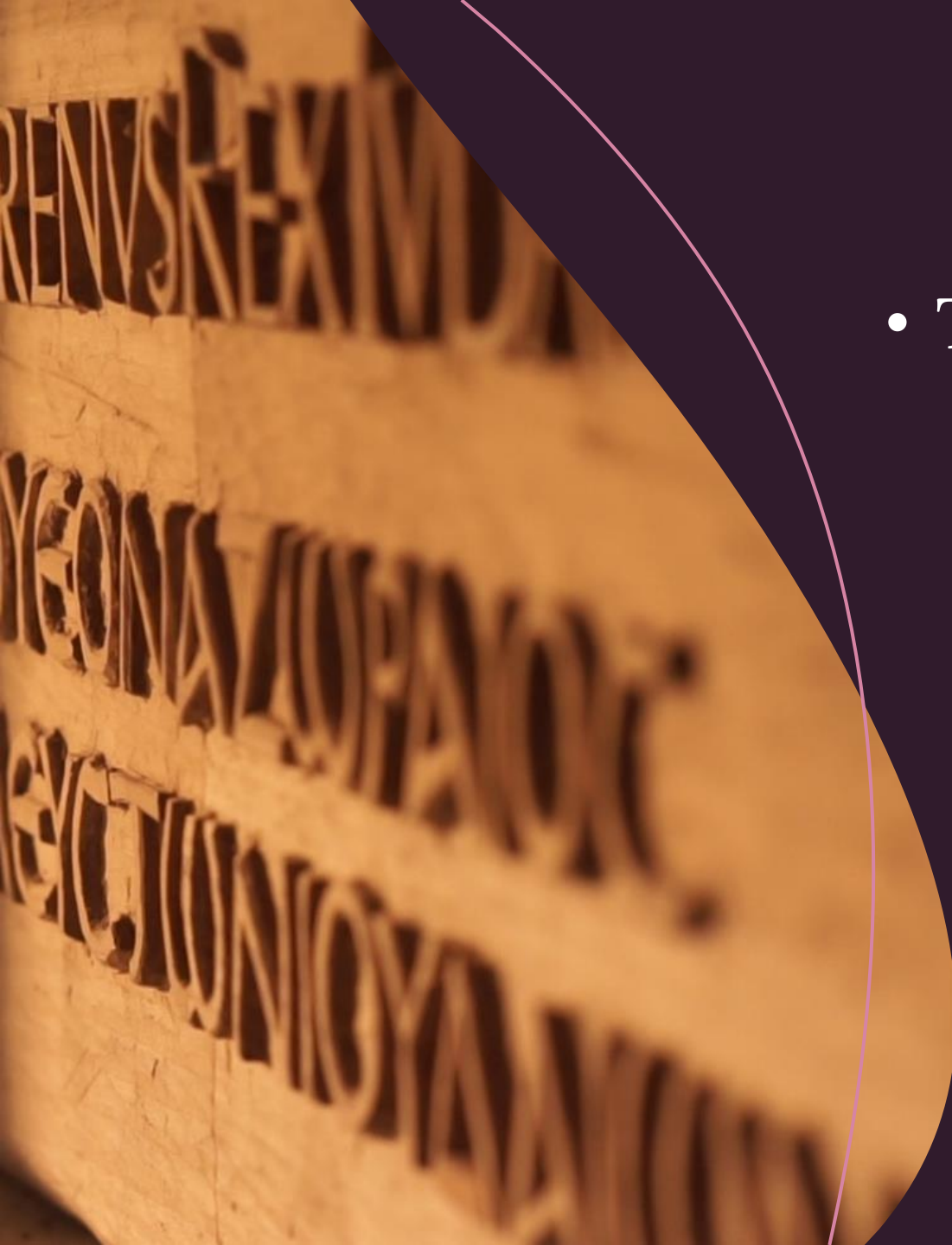
• II p.n.e. Heksapla

- Heksapla (gr. Εξαπλά – „sześciokształtna”) – datowana na lata czterdzieste III wieku, zachowana we fragmentach - poliglota opracowana przez Orygenesesa. Zawierała sześć umieszczonych obok siebie kolumn w następującej kolejności:
- oryginał hebrajski
- transkrypcja tekstu hebrajskiego na język grecki
- przekład grecki Akwili
- przekład grecki Symmachusa
- Septuaginta LXX
- przekład grecki Teodocjona

WULGATA Hieronima

- Wulgata – przekład Biblii na łacinę, dokonany przez Hieronima ze Strydonu w latach 382–406 z języków oryginałów: hebrajskiego i greki. Przekład miał na celu dostarczenie Kościołowi zgrupowanego jednolitego tekstu.
- Praca św. Hieronima trwała 24 lata i składała się z różnych etapów. Najpierw porównywał on tekst oryginalny z dokonanymi już tłumaczeniami, później przystąpił do właściwego tłumaczenia, a rozpoczął je od Ewangelii. Nowy Testament był rewizją tekstu starołacińskiego, a Stary Testament w większej części był nowym przekładem.
- Psalmi zostały przetłumaczone z LXX a cała reszta z ksiąg Hebrajskich.

• TITULUS

- Trzy języki, z których korzystamy dzisiaj przy tłumaczeniu tekstu Biblii na języki narodowe.
- Hebrajski i Aramejski, w których spisano ST
- Grecki na który przetłumaczono ST i NT, który został w tym języku już spisany.
- Łacina która jest kolejnym językiem i starożytnym tłumaczeniem całej Biblii.

NT

- Biblia stwierdza, że Chrystus jest tajemnicą Boga, a Pismo mówi, że *"To, co jest zakryte, należy do Pana, Boga naszego, a co jest jawne, do nas i do naszych synów po wieczne czasy"* (Deut.29:28). Drugim ważnym fragmentem, który wzmacnia to stanowisko jest Ewangelia Mateusza 11:27 w której Chrystus wypowiada słowa: „*Wszystko zostało mi przekazane przez Ojca mego i nikt nie zna Syna tylko Ojciec, i nikt nie zna Ojca, tylko Syn i ten, komu Syn zechce objawić.*”

Immanu El

עִמָּנוּ אֵל

Isaiah 7:14

NT

- Imię Jezus nawiązuje więc **do starotestamentowego rozumienia Boga**, który był dla narodu wybranego, a później dla całej ludzkości pomocą i wsparciem, czego potwierdzeniem było samo imię Jahwe. Ta prawda znalazła swe wypełnienie we wcieleniu naszego Pana. Jezus przez swoje zbawcze dzieło w pełni zrealizował to, co oznacza Jego imię. (Dz. 4.12) *„I nie ma w żadnym innym zbawienia, gdyż **nie dano ludziom pod niebem żadnego innego imienia**, w którym moglibyśmy być zbawieni”*.

Początek Ewangelii

- Kanon Hebrajskich pism kończy się na Księdze Kronik wraz z genealogią którą w sobie zawiera.
- Ciekawe że Ew. Mateusza genealogią się zaczyna zaś Ew. Marka zaczyna się cytując proroka Izajasza: *„Początek Ewangelii o Jezusie Chrystusie, Synu Bożym. Jak jest napisane u proroka Izajasza: Oto Ja posyłam wysłańca mego przed Tobą; on przygotuje drogę Twoją”*.
- *Ew. Łukasza zaczyna się od przywołania ostatnich słów z księgi Malachiasza.*

Objawiłem imię Twoje ludziom

- *Jan nie podaje ziemskiego rodowodu Pana Jezusa. Imię Boga wprowadza nas w tajemnicę Chrystusa. Do osoby Jezusa Chrystusa nie sposób podejść nie uwzględniając znaczenia imienia Boga.*

„Objawiłem imię Twoje ludziom, których Mi dałeś ze świata. Twoimi byli i Ty Mi ich dałeś, a oni zachowali słowo Twoje”. (Jana 17:6)

Nigelah
יהוה נגלה

1 Samuel 3:21

Ego Emi - BÓG OBJAWIAJĄCY

- Do zrozumienia imienia i osoby Jezusa w narodzie izraelskim nawiązuje również samo objawiająca formuła Chrystusa *ego emi* „Ja jestem”. To nawiązanie jest szczególnie widoczne w tzw. postaci absolutnej tej formy czterokrotnie pojawiające się tej Ew. Jana.

Ja jestem

- „Patrzcie teraz, że **Ja jestem**, Ja jeden, **i nie ma ze Mną żadnego boga**. Ja zabijam i Ja sam ożywiam, Ja ranię i Ja sam uzdrawiam, że nikt z mojej ręki nie uwalnia”. (Pwt. 32.39).
- Źródłem takiego rozumienia zaimka *hu* w połączeniu z *ani* należy szukać w tradycji posługiwania się nim w miejsce imienia Bożego w formie *ani jhwh*, tak często stosowanej w księgach wcześniejszych (Rdz. 28.13; Wj. 6.6).
- Zatem zwrot **ego emi** w LXX brzmiał znaczeniowo podobnie i zastępował imię Boże.

ani hu

- Mamy więc formułę objawiającego się Boga *ehjej aser ehjeh* i *ani hu*. Takie potraktowanie imienia mamy u Izajasza 43.10 „abyście przez to poznali i uwierzyli (...), że ja jestem (*ani hu*).

Wy jesteście moimi świadkami

- „Wy jesteście moimi świadkami - wyrocznia Pana - i moimi sługami, których wybrałem, abyście mogli poznać i uwierzyć Mi, oraz zrozumieć, że tylko **Ja istnieję**. Boga utworzonego przede Mną nie było ani po Mnie nie będzie. Ja, Pan, tylko Ja istnieję i poza Mną nie ma żadnego zbawcy. To Ja zapowiedziałem, wyzwoliłem i obwieściłem, a nie ktoś obcy wśród was. Wy jesteście świadkami moimi - wyrocznia Pana - że Ja jestem Bogiem, owszem, od wieczności Nim jestem. I nikt się nie wymknie z mej ręki. Któż może zmienić to, co Ja działałem?” (Izajasza 43.10-13).

Nigelah

יְהוָה נִגְלָה

1 Samuel 3:21

Tajemnica osoby Chrystusa

Widzimy więc że choć imię Jahwe nie występuje w tekście NT jest jednak ciągle obecne w jego myśli. Jezus którego imię znaczy „Jahwe zbawia” w pełni realizuje to co Jego imię oznacza. Można powiedzieć że jak **Chrystus objawia ludziom imię Boga** tak również imię Boga Jahwe wprowadza nas w tajemnicę osoby **Chrystusa**.

KIM jest CHRYSTUS!

Yishi

יְהוָה יִשְׁעֵי

Psalm 18:2

BÓG MOJE ZBAWIENIE

Tajemnica

- *„Objawiłem imię Twoje ludziom, których Mi dałeś ze świata. Twoimi byli i Ty Mi ich dałeś, a oni zachowali słowo Twoje. (...)Objawiłem im Twoje imię i nadal będę objawiał, aby miłość, którą Ty Mnie umiłowałaś, w nich była i Ja w nich.” (Jan 6.6.26),*
- *„Tajemnica ta, ukryta od wieków i pokoleń, teraz została objawiona Jego świętym, którym Bóg zechciał oznajmić, jak wielkie jest bogactwo chwały tej tajemnicy pośród pogan. Jest nią Chrystus pośród was - nadzieja chwały.” (Kolosan 1:26-27)*

Tajemnica ta ukryta od wieków

- Tajemnica ta ukryta od wieków została nam oznajmiona. Z kim mnie porównacie pyta Bóg? „**Z kim** mnie porównacie i **z kim** zestawicie albo **do kogo** upodobnicie, abyśmy byli sobie równi”? (Izaj 46:5)
- **Myszę że dopóki nie objawił się nam Pan Jezus Chrystus nie mieliśmy do kogo Boga porównać.**
- On objawił nam prawdziwe imię: łaskawy miłosierny nieskory do gniewu to Bóg jakiego zna pan Jezus.

El Rakhum

אֵל רַחֻם

Deuteronomy 4:31

Ps 8

- Uczyniłeś go niewiele mniejszym od istot niebieskich (**elohim**), chwałą i czią go uwieńczyłeś. Obdarzyłeś go władzą nad dziełami rąk Twoich; złożyłeś wszystko pod jego stopy, owce i bydło wszelakie, a nadto i polne stada, ptactwo powietrzne oraz ryby morskie, wszystko, co szlaki mórz przemierza. O Panie, nasz Panie, **jak przedziwne Tve imię po wszystkiej ziemi!** „ (Psalm 8)

WTEDY SPOJRZĄ NA MNIE

- Jak wiemy tym, który został przybity do krzyża i którego przyjścia mamy oczekiwać to Syn, a nie Ojciec. *Księga Zachariasza ukazuje nam jednak, że Bóg (Jahwe) będzie przebity i opłakiwany jako Jedynak!???*

Wyrocznia. Słowo Pana (Jahwe) o Izraelu. Mówi Pan (Jahwe) który rozpiął niebios, ugruntował ziemię i stworzył ducha człowieka w jego wnętrzu: (...) Lecz na dom Dawida i na mieszkańców Jeruzalem wyleję ducha łaski i błagania. **WTEDY SPOJRZĄ NA MNIE, KTÓREGO PRZEBODLI**, i będą go opłakiwać, jak opłakuje się jedynaka, i będą gorzko biadać nad nim, jak gorzko biadają nad pierworodnym. (*Zach.12:1,10*)

Alfa i Omega

יהוה

Exodus 6:3

- *"Oto przychodzi wśród obłoków,
i ujrzy go wszelkie oko, a także
ci, którzy go przebili, i będą
biadać nad nim wszystkie
plemiona ziemi. tak jest! Amen.
Jam jest alfa i omega [początek i
koniec], mówi Pan, Bóg, **Ten,**
który jest, i który był, i który ma
przyjść, Wszechmogący."*
(Obj.1:7-8)

Od dni wieczności

- Potraktowanie tych wersetów jako znaczących **bez omówienia pochodzenia Mesjasza** nie miało by większego znaczenia - **dlatego ważne jest co o Mesjaszu, wiadano: "A ty, Betlejem Efrata, najmniejsze jesteś wśród plemion judzkich! Z ciebie mi wyjdzie **Ten**, który będzie władał w Izraelu, a pochodzenie Jego od początku, od dni wieczności."**

(Mich.5:1)

Shalom

יְהוָה שָׁלוֹם

Judge 6:23

BÓG POKOJU

Król Szalemu

- „Ten to Melchizedek, król Szalemu, kapłan Boga Najwyższego, wyszedł na spotkanie Abrahama, wracającego po rozgromieniu królów, i udzielił mu błogosławieństwa. Jemu Abraham także wydzielił dziesięcinę z całego /łupu/. Imię jego najpierw oznacza króla sprawiedliwości, a następnie także króla Szalemu, to jest Króla Pokoju. Bez ojca, bez matki, bez rodowodu, **nie ma ani początku dni, ani też końca życia**, upodobniony zaś do Syna Bożego, pozostaje kapłanem na zawsze”. (Hbr.7:1-3)

El Elyon

אל עליון

Genesis 14:18

BÓG NAJWYŻSZY

W postaci Bożej,

- *"On, istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogołocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi. A w zewnętrznym przejawie, uznany za człowieka, uniżył samego siebie, stawszy się posłusznym aż do śmierci - i to śmierci krzyżowej. Dlatego też Bóg Go nad wszystko wywyższył i darował mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięło się każde kolano istot niebieskich i ziemskich, i podziemnych. I aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest Panem - ku chwale Boga Ojca."*

(Fil.2:5-11)

Goayli

יְהוָה גּוֹאֲלִי

Psalm 19:14

Zanim powstał świat

- *A teraz Ty mnie uwielbij, Ojcze, u siebie samego tą chwałą, którą miałem u ciebie, zanim świat powstał.*"
(Jan.17.5)
- Właśnie tym objawiają się relacje Ojca do Syna.
Tu czytamy: *"Albowiem dziecię narodziło się nam, syn jest nam dany i spocznie władza na jego ramieniu, i nazwą go: Cudowny Doradca, **Bóg Mocny, Ojciec Odwieczny**, Książę Pokoju."* I *"Ale ty, Betlejemie Efrata, najmniejszy z okręgów judzkich, z ciebie mi wyjdzie ten, który będzie władcą Izraela. **Początki jego od prawniku, od dni zamierzonych**".*

Immanu El

עִמָּנוּ אֵל

Isaiah 7:14

El Emet

אל אמת

Psalm 31:5

Oto wasz Bóg - BÓG PRAWDY

- „...*Powiedzcie małoduszny: Odwagi! Nie bójcie się! Oto wasz Bóg, oto - pomsta; przychodzi Boża odpłata; On sam przychodzi, by zbawić was. Wtedy przejrzą oczy niewidomych i uszy głuchych się otworzą. Wtedy chromy wyskoczy jak jeleń i język niemych wesóło krzyknie*” (Izj 35.3-5)

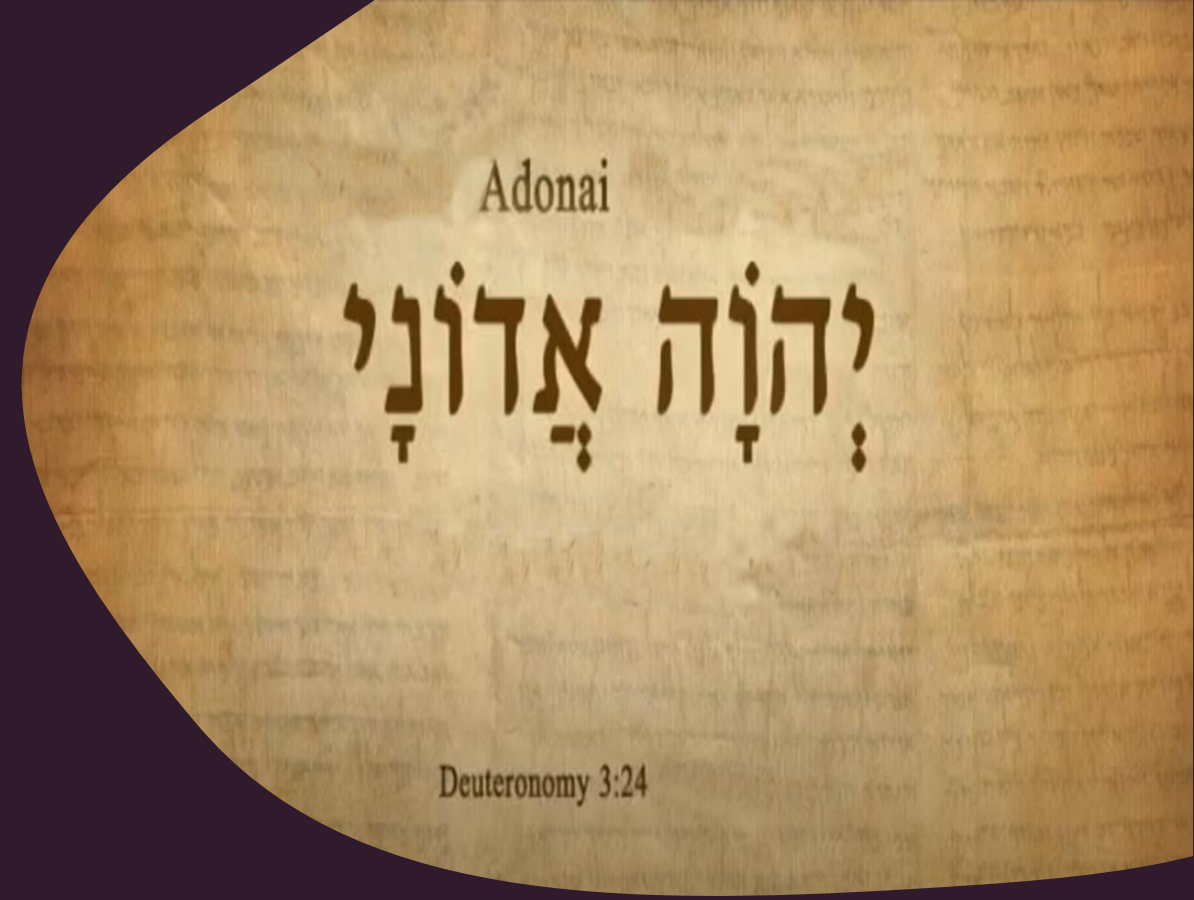
Światłość pogan

Prorok Izajasz widzi Go jako korzeń Jessego, którego będą szukać narody i który załopocze jako sztandar ludów. nW Iz 49:6 Mesjasz jest zapowiedziany tymi słowy: “*To za mało, że jesteś mi sługą, aby podźwignąć plemiona Jakuba i przywrócić oszczędzonych synów Izraela, więc ustanowiłem cię światłością pogan, aby moje zbawienie sięgało aż do krańców ziemi*”.

Wreszcie prorok Malachiasz mówi o Nim:

“Gdyż od wschodu słońca aż do jego zachodu wielkie jest **Moje imię** wśród narodów.”

(Mal 1:11).

Jesus the Nazarene and King of the Jews

HaYehudim	W'Melech	HaNazarei	Yeshua
יהודים	ומלך	הנצרי	ישוע
ה	ו	ה	י
H	W	H	Y

Komu przygotował drogę Jan Chrzciciel?

Anioł mówi tak cytując: „*Wielu spośród synów Izraela nawróci **do Pana, Boga ich**; on sam pójdzie **przed Nim** w duchu i mocy Eliasza, żeby serca ojców nakłonić ku dzieciom, a nieposłusznych - do usposobienia sprawiedliwych, by przygotować **Panu** lud doskonały*”. (Łuk.1:16-17)

*Do niego to odnosi się słowo proroka Izajasza, gdy mówi: Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie **drogę Panu, Dla Niego** prostujcie ścieżki.*”

(Mateusza 3.3)

El Rakhum

אֵל רַחֻם

Deuteronomy 4:31

Ujrzałem Pana

- Jezus zaś tak wołał: Ten, kto we Mnie wierzy, wierzy nie we Mnie, lecz w Tego, który Mnie posłał. A kto Mnie widzi, widzi Tego, który Mnie posłał. Ja przyszedłem na świat jako światło, aby każdy, kto we Mnie wierzy, nie pozostawał w ciemności”. (J.12:37-46)
- Izajasz widział: **Po trzykroć Świętego?** „*W roku śmierci króla Ozjasza ujrzałem **Pana** **siedzącego na wysokim i wyniosłym tronie**, a tren Jego szaty wypełniał świątynię. Serafimy stały ponad Nim; każdy z nich miał po sześć skrzydeł; dwoma zakrywał swą twarz, dwoma okrywał swoje nogi, a dwoma latał.*”

El Aav

אֵל אָב

Malachi 1:6

Obraz Boga niewidzialnego

- Tu dochodzimy do kwestii która była twardą mową dla żyda.
- *„Ojciec bowiem nie sądzi nikogo, lecz cały sąd przekazał Synowi, aby wszyscy oddawali cześć Synowi, tak jak oddają cześć Ojcu. Kto nie oddaje czci Synowi, nie oddaje czci Ojcu, który Go posłał”.*
(Jan 5.22-23)
- *„On jest obrazem Boga niewidzialnego - Pierworodnym wobec każdego stworzenia”,*
(Kol. 1,15)

Eloheinu

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ

Psalm 99:5

Pokaż nam Ojca

- „*Ten, który jest odblaskiem Jego chwały i odbiciem Jego istoty, **podtrzymuje wszystko słowem swej potęgi**, a dokonawszy oczyszczenia z grzechów, zasiadł po prawicy Majestatu na wysokościach*”.
(Hebr. 1,3)
- „Odpowiedział mu Jezus: Filipie, tak długo jestem z wami, **a jeszcze Mnie nie poznałeś?** Kto Mnie zobaczył, zobaczył także i Ojca. Dlaczego więc mówisz: Pokaż nam Ojca?” (Jan. 14,9)

Eli Maleki

אֱלֹהֵי מַלְכִּי

Psalm 68:24

A

B

C

D

E

E1

D1

C1

B1

A1

El Nasah

אֵל נֶשֶׁחַ

Psalm 99:8 /

BÓG PRZEBACZENIA

Na początku było Słowo

- 1 Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo. 2 Ono było na początku u Boga. 3 Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało. 4 W nim było życie, a życie było światłością ludzi. 5 A światłość świeci w ciemności, lecz ciemność jej nie przemogła. 6 Wystąpił człowiek, posłany od Boga, który nazywał się Jan. 7 Ten przyszedł na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy przezeń uwierzyli. 8 Nie był on światłością, lecz miał zaświadczyć o światłości. 9 Prawdziwa światłość, która oświeca każdego człowieka, przyszła na świat. 10 Na świecie był i świat przezeń powstał, lecz świat go nie poznał. 11 Do swej własności przyszedł, ale swoi go nie przyjęli. 12 Tym zaś, którzy go przyjęli, dał prawo stać się dziećmi Bożymi, tym, którzy wierzą w imię jego, 13 Którzy narodzili się nie z krwi ani z cielesnej woli, ani z woli mężczyzny, lecz z Boga. 14 A Słowo ciałem się stało i zamieszkało wśród nas, i ujrzelśmy chwałę jego, chwałę, jaką ma jedyny Syn od Ojca, pełne łaski i prawdy. 15 Jan świadczył o nim i głośno wołał: Ten to był, o którym powiedziałem: Ten, który za mną idzie, był przede mną, bo pierwiej był niż ja. 16 A z jego pełni myśmy wszyscy wzięli, i to łaskę za łaską. 17 Zakon bowiem został nadany przez Mojżesza, łaska zaś i prawda stała się przez Jezusa Chrystusa. 18 **Boga nikt nigdy nie widział, lecz jednorodzony Bóg, który jest na łonie Ojca, objawił go.**

1 Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Boga im było Słowo. 2 Ono było na początku u Boga.

3 Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało.

4 W nim było życie, a życie było światłością ludzi. 5 A światłość świeci w ciemności, lecz ciemność jej nie przemogła.

6 Wystąpił człowiek, posłany od Boga, który nazywał się Jan.

7 Ten przyszedł na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy przezeń uwierzyli. 8 Nie był on światłością, lecz miał zaświadczyć o światłości.

9 Prawdziwa światłość, która oświeca każdego człowieka, przyszła na świat.

10 Na świecie był i świat przezeń powstał, lecz świat go nie poznał. 11 Do swej własności przyszedł, ale swoi go nie przyjęli.

12 Tym zaś, którzy go przyjęli, dał prawo stać się dziećmi Bożymi, tym, którzy wierzą w imię jego, 13 Którzy narodzili się nie z krwi ani z cielesnej woli, ani z woli mężczyzny, lecz z Boga.

14 A Słowo ciałem się stało i zamieszkało wśród nas, i ujrzeliśmy chwałę jego, chwałę, jaką ma jedyny Syn od Ojca, pełne łaski i prawdy.

15 Jan świadczył o nim i głośno wołał: Ten to był, o którym powiedziałem: Ten, który za mną idzie, był przede mną, bo pierwaj był niż ja.

16 A z jego pełni myśmy wszyscy wzięli, i to łaskę za łaską.

17 Zakon bowiem został nadany przez Mojżesza, łaska zaś i prawda stała się przez Jezusa Chrystusa.

18 Boga nikt nigdy nie widział, lecz jednorodzony Bóg, który jest na łonie Ojca, objawił go

1 Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, a Bogeim było Słowo. 2 Ono było na początku u Boga.

3 Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało.

4 W nim było życie, a życie było światłością ludzi. 5 A światłość świeci w ciemności, lecz ciemność jej nie przemogła.

6 Wystąpił człowiek, posłany od Boga, który nazywał się Jan.

7 Ten przyszedł na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy przezeń uwierzyli. 8 Nie był on światłością, lecz miał zaświadczyć o światłości.

9 Prawdziwa światłość, która oświeca każdego człowieka, przyszła na świat.

10 Na świecie był i świat przezeń powstał, lecz świat go nie poznał. 11 Do swej własności przyszedł, ale swoi go nie przyjęli.

12 Tym zaś, którzy go przyjęli, dał prawo stać się dziećmi Bożymi, tym, którzy wierzą w imię jego, 13 Którzy narodzili się nie z krwi ani z cielesnej woli, ani z woli mężczyzny, lecz z Boga.

14 A Słowo ciałem się stało i zamieszkało wśród nas, i ujrzelśmy chwałę jego, chwałę, jaką ma jedyny Syn od Ojca, pełne łaski i prawdy.

15 Jan świadczył o nim i głośno wołał: Ten to był, o którym powiedziałem: Ten, który za mną idzie, był przede mną, bo pierwaj był niż ja.

16 A z jego pełni myśmy wszyscy wzięli, i to łaskę za łaską.

17 Zakon bowiem został nadany przez Mojżesza, łaska zaś i prawda stała

18 Boga nikt nigdy nie widział, lecz jednorodzony Bóg, który jest na łonie Ojca, objawił go

El Olam

אֵל עוֹלָם

Genesis 21:33

BÓG WIECZNY

- **3** Niech będzie błogosławiony Bóg i Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa,
On napełnił nas wszelkim błogosławieństwem duchowym na wyznach niebieskich - w Chrystusie.
4 W Nim bowiem wybrał nas przed założeniem świata, abyśmy byli święci i nieskalani przed Jego
obliczem w miłości. **5** Przeznaczył nas dla siebie jako przybranych synów przez Jezusa Chrystusa,
według postanowienia swej woli, **6** ku chwale majestatu swej łaski, którą obdarzył nas w Umiłowanym.
7 W Nim mamy odkupienie przez Jego krew - odpuszczenie występków, według bogactwa Jego łaski.
8 Szczodrze ją na nas wylał w postaci wszelkiej mądrości i zrozumienia,
9 przez to, że nam oznajmił tajemnicę swej woli według swego postanowienia, które przedtem w Nim
powziął **10** dla dokonania pełni czasów, aby wszystko na nowo zjednoczyć w Chrystusie jako **Głowie**: to,
co w niebiosach, i to, co na ziemi. **11** W Nim dostąpiliśmy udziału my również, z góry przeznaczeni
zamiarem Tego, który dokonuje wszystkiego zgodnie z zamysłem swej woli,
12 po to, byśmy istnieli ku chwale Jego majestatu - my, którzyśmy już przedtem nadzieję złożyli w
Chrystusie. **13** W Nim także i wy usłyszawszy słowo prawdy, Dobrą Nowinę waszego zbawienia, w Nim
również uwierzyliście i zostaliście naznaczeni pieczęcią Ducha Świętego, który był obiecany.
14 On jest zadatkiem naszego dziedzictwa w oczekiwaniu na odkupienie, które nas uczyni
Jego własnością, ku chwale majestatu.